

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2109/2019
21.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Палевић, адвокат у ..., против тужене Предшколске установе „Наша радост“ из Београда, коју заступа Правобранилаштво Града Београда, ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2708/18 од 06.03.2019. године, у седници већа одржаној 21.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2708/18 од 06.03.2019. године тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене, **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу, Судске јединице у Сопоту, П1 22/18 од 07.05.2018. године и обавезује тужена да тужиљи накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу, Судске јединице у Сопоту, П1 22/18 од 07.05.2018. године ставом првим изреке утврђено је да је анекс уговора о раду број 02-389 од 14.10.2013. године, закључен између парничних странака, ништав и да не производи правно дејство; ставом другим изреке утврђено је да је тужиља од 15.10.2013. године у радном односу код тужене са пуним радним временом; ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 128.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2708/18 од 06.03.2019. године преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се утврди да је анекс уговора о раду број 02-389 од 14.10.2013. године, закључен између парничних странака, ништав и да не производи правно дејство и да је тужиља од 15.10.2013. године у радном односу код тужене са пуним радним временом и обавезана тужиља да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 69.000,00 динара и жалбеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20) и установио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању које је утврђено након отварања расправе пред другостепеним судом, тужила је на основу уговора о раду број 02-49 од 03.03.2010. године засновала радни однос на неодређено време на радном месту ... радника са непуним радним временом у трајању од 20 часова седмично. Анексом уговора о раду број 02-557 од 15.11.2011. године утврђено је пуно радно време у трајању од 8 часова дневно, то јест 40 часова недељно. Анексом уговора о раду број 02-389 од 14.10.2013. године утврђено је непуно радно време у трајању од 4 часа дневно, то јест 20 часова недељно.

Решењем Секретаријата за образовање и дечију заштиту број 60-32/13 од 03.10.2013. године дата је сагласност на обим делатности и број радника за извршење, призната је специфичност у пословању туженог у радној 2013/2014. години и број запослених од 72,442.

Према становишту првостепеног суда запосленом који је засновао радни однос на неодрђено време са пуним радним временом може се понудити да ради непуно радно време једино у ситуацији када је дошло до престанка потребе за радом запосленог због технолошких, економских или организационих промена, што овде није случај, због чега је анекс уговора о раду од 14.10.2013. године ништав.

Према становишту другостепеног суда анекс уговора о раду од 14.10.2013. године није ништав јер је правилницима о систематизацији радних места код тужене за радно место тужиле увек било предвиђено непуно радно време, па предметним анексом тужиле нису утврђени неповољнији услови рада, нити су јој дата мања права од утврђених законом и општим актом.

Основано се ревизијом истиче да је побијаном другостепеном пресудом тужбени захтев одбијен на основу погрешне примене материјалног права. Према одредбама Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...32/13) послодавац има могућност да запосленом који је засновао радни однос са пуним радним временом понуди рад са непуним радним временом једино као меру запошљавања вишка запослених због технолошких, економских или организационих промена (члан 155. став 1. тачка 5). Код тужене није спроведен поступак за решавање вишка запослених због технолошких, економских или организационих промена, па није било законског основа да се тужиле понуди непуно радно време. Није од утицаја чињеница да је тужила првобитно засновала радни однос са непуним радним временом на основу уговора о раду од 03.03.2010. године, а тек анексом уговора о раду од 15.11.2011. године радни однос са пуним радним временом, пошто законским одредбама нису предвиђене разлике у правима и обавезама из радног односа са пуним радним временом у зависности од тога да ли је заснован на основу уговора о раду или на основу анекса уговора о раду. Решење Секретаријата за образовање и дечију заштиту од 03.10.2013. године не може бити правни основ за заснивање радног односа са непуним радним временом са тужилом у ситуацији када је претходно већ био заснован радни однос са пуним радним временом, без обзира на то што је према том решењу на

радном месту на којем је тужилца радила било више извршилаца од предвиђеног броја за 2013/14. годину и без обзира на то што тужена није била обавезна да донесе програм решавања вишка запослених према члану 153. Закона о раду. Непостојање законске обавезе доношења програма решавања вишка запослених због тога што је за 2013/14. годину био мањи број запослених као вишак од броја прописаних законским одредбама, не даје могућност туженој, као послодавцу, да анексира уговор о раду тужилце заснивањем радног односа са непуним радним временом мимо законских оквира. У таквој правној ситуацији тужена није имала законску могућност да просто анексира тужилин уговор о раду заснивањем радног односа са непуним радним временом, већ је морала да примени критеријуме и мерила на основу којих би се првенствено утврдило ко је од запослених на неодређено време са пуним радним временом вишак. Поред наведеног, тужена је била дужна да у складу са чланом 172. ставом 1. ЗОР образложи разлоге за понуђени анекс уговора о раду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде, што анекс уговора о раду од 14.10.2013. године не садржи због чега је, такође, супротан наведеној императивној законској одредби. Сходно изнетом, на основу чланова 103. ЗОО и 9. става 2. ЗОР, побијана другостепена пресуда је преиначена тако што је по жалби тужене потврђена првостепена пресуда којом је усвојен тужбени захтев.

Првостепеном пресудом је о трошковима поступка одлучено на основу правилне примене одредаба чланова 153. става 1. и 154. ЗПП, као и одредаба Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Применом члана 165. става 2. и 154. ЗПП тужена је обавезана да тужилци накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара који се односи на заступање пуномоћника на рочишту од 07.05.2018. године. Тужилци није досуђена накнада трошкова за поднесак од 23.04.2018. године јер није био потребан за ову парницу.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. става 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић